

Mikkelin Keskussairaalan osteoporoosimurtumat v. 2008 – muistuike luulääkitys?

Tommi Kääriäinen, Ville Waris, Arja Kuukka, Aila Montonen ja Pekka Waris

Mikkelin Keskussairaala, ortopedian klinikka, Mikkelä

Tutkimuksen tarkoitus

Tuore kansallinen selvitys lonkkamurtuman jälkeisestä osteoporoosilääkkeiden käytöstä osoitti, että vain 21 % potilaista käytti luulääkettä vammansa jälkihoidon yhteydessä (1). Naisilla luulääke yksin ja vielä selvemmin yhdistettynä kalsium-D -valmisteeseen vähensi heidän kuolleisuuttaan, miehillä jo pelkkä kalsium-D -lääkitys vähensi kuolleisuutta (1).

Aineisto

Analysoimme Mikkelin Keskussairaалassa v. 2008 hoidettujen matalaenergisien murtuman kokeneiden 50v täyttäneiden naisten ja 60v täyttäneiden miesten potilastiedot. Lisäksi keräsimme tiedot miesten lonkkanikama-, ranne- ja olkaluun proksimaalipään murtumista jo 50 ikävuodesta alkaen.

Menetelmät

Potilastiedoista kerättiin murtuman diagnoosi, siihen liittyvä 1 v kuolleisuus, murtumariskiä lisäävät liitännäissairaudet, osteoporoosihoidajan kohtaaminen ja mahdolliset MOI-pisteet (Mikkelin Osteoporoosi Indeksi) (2) sekä DXA-mittauksen tulos. Annetun luulääkityksen asianmukaisuus arvioitiin kolmiportaisesti (asianmukainen /vajaatehoinen /puuttuva) ja terveyskeskukselle annettu palaute kaksiportaisesti (kyllä/ei).

Tulokset

Potilasaineistossa oli 471 murtumaa 460:lla yli 50-vuotiaalla naisella ja 138 ikääntyneen miehen kriiteerit täyttävää murtumaa. Lonkkamurtumia oli 110 naisella ja 49 miehellä (keski-ikä 80 / 74 v). Lonkkamurtumapotilaiden 1 v kuolleisuus oli naisilla 26% ja miehillä 35%. Kuolleiden keski-ikä oli 84 / 82 v.

Eloon jääneistä naispuolisista lonkkamurtumapotilaista 35% ja miehistä 47% sairasti kaatumiselle altistavaa neuropsykologista perussairautta ja miehistä joka neljäs oli alkoholin ongelmakäyttäjä.

Naispuolisista lonkkamurtumapotilaista kalsium-D-valmisteeseen sai 75% ja bisfosfonaattihoidon 49% potilaista. Muista murtumapotilaista 66% sai kalsium-D- ja 33 % bisfosfonaattilääkityksen ja osteoporoosihoidajan kohtasi 39% potilaista. Hoito arvioitiin kattavaksi 60%:lla, vajaatehoiseksi 18%:lla ja puuttui 22%:lla naisista. Maininta osteoporoosista tai lääkityksen aloittamisesta oli 65%:lla vuodeosaston ja 48%:lla poliklinikan potilaista.

Miespuolisista lonkkamurtumapotilaista 59% sai kalsium-D-hoidon ja 41% hoidettiin luulääkkeellä. Osteoporoosin hoito laiminlyötiin 42%:lla miehistä. Merkintä osteoporoosilääkityksestä oli 44%:lla potilaista.

Johtopäätökset

Osteoporoosin tunnistus ja hoito toteutuu Mikkelin Keskussairaалassa naisilla hyvin, mutta miehillä vain tyydyttävästi.

Kirjallisuus

1. Nurmi-Lüthje I ym. Post-fracture prescribed calcium and vitamin D supplements alone or, in females, with concomitant anti-osteoporotic drugs is associated with lower mortality in elderly hip fracture patients: a prospective analysis. *Drugs Aging*. 2009;26:409-421
2. Waris V, Kiviniemi V, Sirola J, Waris P. MOI! - Mikkelin osteoporoosi-indeksi tunnistaa murtumapotilaan osteoporoosin – helposti. *Suom Ortop Traumatol*. 2005;28:343-7